

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
(ဆည်မြောင်းနည်းဥပဒေများ)
အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂၁၉/ ၂၀၁၉
၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ ရက်
(၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်)

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် ဆည်မြောင်းဥပဒေပုဒ်မ ၅၆၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အပ်နှံသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အောက်ပါနည်းဥပဒေများကို ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။

အခန်း (၁)

အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤနည်းဥပဒေများကို ဆည်မြောင်းနည်းဥပဒေများဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤနည်းဥပဒေများတွင်ပါရှိသော စကားရပ်များသည် ဆည်မြောင်းဥပဒေတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည်။ ထို့ပြင် အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေရမည်-
- (က) ဥပဒေ ဆိုသည်မှာ ဆည်မြောင်းဥပဒေ ကို ဆိုသည်။
- (ခ) မြောင်းပေါင် ဆိုသည်မှာ တူးမြောင်း၊ ရေသွင်းမြောင်း၊ ရေလွှဲမြောင်း၊ ရေနုတ်မြောင်းတို့၏ ဘေးနှစ်ဖက်ရှိဘောင်များကိုဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ရေဘေးကာကွယ်ရေး တာပေါင်များလည်း ပါဝင်သည်။
- (ဂ) ရေပေးမြောင်း ဆိုသည်မှာ ဆည်ရေအသုံးပြုမည့်လုပ်ငန်းများသို့ ရေရောက်ရှိစေရန် သယ်ဆောင် ပေးသည့် ရေမြောင်းကိုဆိုသည်။
- (ဃ) မြောင်းမကြီး ဆိုသည်မှာ ရေလှောင်တံမံ သို့မဟုတ် ရေလွှဲဆည် သို့မဟုတ် မြစ်ရေတင်လုပ်ငန်း ဖြင့် ရေကိုတိုက်ရိုက်ရယူပြီး ရေစီးပမာဏအများဆုံး သယ်ယူစီးဆင်းနိုင်သော အကြီးဆုံးရေပေးမြောင်း ကို ဆိုသည်။
- (င) မြောင်းမခွဲ ဆိုသည်မှာ မြောင်းမကြီးမှ ခွဲထွက်၍ ရေကိုရယူပြီး မြောင်းမကြီး ရေစီးပမာဏအောက် လျော့နည်းသော ရေပေးမြောင်းကိုဆိုသည်။
- (စ) လက်တံမြောင်း ဆိုသည်မှာ မြောင်းမကြီး သို့မဟုတ် မြောင်းမခွဲမှ ခွဲထွက်၍ ရေကိုရယူပြီး မြောင်းမခွဲရေစီးနှုန်း ပမာဏအောက် လျော့နည်းသော ရေပေးမြောင်းကို ဆိုသည်။
- (ဆ) လက်တံခွဲမြောင်း ဆိုသည်မှာ လက်တံမြောင်းမှ ခွဲထွက်၍ ရေကို ရယူပေးဝေသော ရေပေးမြောင်း ကို ဆိုသည်။

- (ဇ) ရေပေးပြန် ဆိုသည်မှာ ရေပေးမြောင်းတစ်ခုခုမှ ဆည်ရေကိုထုတ်ယူသုံးစွဲရန်အတွက် တပ်ဆင် ထားသည့် ရေပြန်ကို ဆိုသည်။
- (ဈ) ဆည်ရေ ဆိုသည်မှာ ဆည်မြောင်း သို့မဟုတ် လယ်ကြားမြောင်းတို့မှ ပေးဝေသောရေကို ဆိုသည်။
- (ည) တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေးရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့ ဆိုသည်မှာ မြောင်းမခွဲ၊ လက်တံမြောင်း၊ လက်တံ ခွဲမြောင်းနှင့် ရေပေးပြန်များအလိုက် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေးရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့ငယ်များကို စုပေါင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့်အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဋ) တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေး ရယူသုံးစွဲရေး အဖွဲ့ငယ် ဆိုသည်မှာ လယ်ကြားမြောင်း တစ်ခုချင်း အလိုက် ဆည်ရေအသုံးပြုသူ တောင်သူများအားလုံးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့်အဖွဲ့ကို ဆိုသည်။
- (ဌ) ရေတင်လုပ်ငန်းနှင့် မြေအောက်ရေလုပ်ငန်း ဆိုသည်မှာ စွမ်းအင်တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ဖြစ်စေ၊ မြေအနိမ့်အမြင့် သဘာဝအလျောက်ဖြစ်စေ၊ အလိုအလျောက်ဖြစ်စေ မြေပေါ်ရေနှင့် မြေအောက်ရေများ ကို ရယူအသုံးပြုသော လုပ်ငန်းကို ဆိုသည်။

အခန်း (၂)

ဆည်မြောင်းတည်ဆောက်ခြင်း

၃။ ဝန်ကြီးဌာနသည် အောက်ပါဆည်မြောင်းတည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ပါက ဥပဒေပုဒ်မ ၄ အရ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်ရမည်-

- (က) ရေပေးဝေရန်နှင့် ရေသိုလှောင်ရန်အတွက် ဆည်မြောင်းနှင့် ဆက်စပ်အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း၊
- (ခ) ရေကြီး၊ ရေနစ်၊ ရေနက်ကွင်းများအတွက် ရေနုတ်မြောင်းများတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း၊
- (ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအတွက် ရေချိုသိုလှောင်နိုင်ရန် ရေငန်တားတံ၊ ရေဘေးကာကွယ်ရေး တာတံနှင့် ရေတံခါးတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း။

၄။ ဝန်ကြီးဌာနက အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှစ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဆည်မြောင်းအရာရှိ သို့မဟုတ် ယင်းကတာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဦးစီးဌာနက အရာရှိသည်-

- (က) ကြိုတင်စူးစမ်းလေ့လာတိုင်းတာခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်-
- (၁) လုပ်ငန်းတည်နေရာကို အနီးစပ်ဆုံး ၁ လက်မ = ၁ မိုင်မြေပုံပေါ်တွင် ဖော်ပြ၍ စူးစမ်းလေ့လာခြင်း၊
- (၂) မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဆိုင်ရာအချက်အလက်များ ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း၊
- (၃) မြေပြင်တိုင်းတာမှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၄) သီးနှံဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးလိုအပ်မှုနှင့် ကျေးရွာသောက်သုံးရေ လိုအပ်မှုများ လေ့လာခြင်း။

- (ခ) အထက်အပိုဒ် (က) ပါ ကြိုတင်စူးစမ်းလေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းများမှ ရရှိသော အချက်အလက်များ အရ အကြံပြုစံမြောက်နိုင်စွမ်းအစီရင်ခံစာကို ရေးဆွဲပြီး စတင်ဆောင်ရွက်သည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။
- (ဂ) အကြံပြုစံမြောက်နိုင်စွမ်းအစီရင်ခံစာအရ ဆည်မြောင်းတည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခြေအနေရှိပါက ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါ ဆည်မြောင်းတည်ဆောက်မည့် နယ်နိမိတ်လျာထားခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်း အစီရင်ခံစာကို ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြနိုင်ရန် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်-
- (၁) တောင်သူလယ်သမားများနှင့် သက်ဆိုင်သော စိုက်ပျိုးသီးနှံနှင့် လက်ရှိစိုက်ဧကများစသည့် အချက်အလက်များစုဆောင်းခြင်း၊
 - (၂) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဂေဟစနစ်နှင့် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှု ရှိ မရှိ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊
 - (၃) စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်မှုဆိုင်ရာ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊
 - (၄) ဇီဝဗေဒနှင့် ဘူမိဗေဒဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာခြင်းနှင့် မြေပြင်အသေးစိတ်တိုင်းတာခြင်းလုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
 - (၅) မြေဆီလွှာစမ်းသပ်မှုများဆောင်ရွက်ခြင်း၊
 - (၆) ရေပေးဝေနိုင်မှုနှင့်မြေဆီလွှာအမျိုးအစားအခြေအနေပေါ် မူတည်၍ သီးနှံပုံစံများရေးဆွဲခြင်း။
- ၅။ ဦးစီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ ဆည်မြောင်းအရာရှိက တင်ပြလာသော ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်း အစီရင်ခံစာကို သုံးသပ်ချက်နှင့်အတူ ဝန်ကြီးဌာနသို့ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။
- ၆။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဦးစီးဌာနက တင်ပြလာချက်အပေါ် စိစစ်၍ ဆည်မြောင်းတည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆပါက လိုအပ်သည့် မြေသိမ်းဆည်းခြင်း လုပ်ငန်းကို ဥပဒေပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) အရ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၇။ ဆည်မြောင်းတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော ဆက်စပ်သည့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးနစ်နာသူသည် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ လျော်ကြေးကို တောင်းခံနိုင်သည်။
- ၈။ (က) ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် လျော်ကြေးသတ်မှတ်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ လျော်ကြေးတောင်းခံ သူထံ အကြောင်းကြားပြီး မိတ္တူတစ်စောင်ကို ဆည်မြောင်းနှင့် ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနသို့ ပေးပို့ရမည်။
- (ခ) ဦးစီးဌာနသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ ပေးပို့သည့် အကြောင်းကြားစာကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှ ၁၄ ရက်အတွင်း လျော်ကြေးတောင်းခံသူက အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း ရှိ မရှိ စောင့်ဆိုင်းရမည်။
- (ဂ) သတ်မှတ်ကာလကုန်ဆုံးချိန်အထိ လျော်ကြေးတောင်းခံသူက အယူခံဝင်ရောက်ခြင်း မရှိလျှင် ဖြစ်စေ၊ အယူခံဝင်ရောက်သည့်အပေါ် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် နေပြည်တော်ကောင်စီက အတည်ပြုသည့် လျော်ကြေးငွေကို အကြောင်းကြားခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ လျော်ကြေးငွေ

ပေးချေနိုင်ရန် ဦးစီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ရေးဆွဲသည့်

ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းလျာထားတောင်းခံနိုင်ရန် ဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။

(ဃ) ဝန်ကြီးဌာနက အနီးဆုံးဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ခွဲဝေချထားသည့် လျော်ကြေးငွေများကို ဘဏ္ဍာငွေ ရရှိသည့်အချိန်မှ ရက်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း လျော်ကြေးတောင်းခံသူထံ ပေးရမည်။

၉။ လျော်ကြေးပေးသည့် ကိစ္စရပ်များ ပြီးပြတ်သည့်အခါ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ဆည်မြောင်း

နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ကျောက်တိုင်များစိုက်ထူ၍ ဆည်မြောင်းတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို စတင် ဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၃)

ဆည်မြောင်းများပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း

၁၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိ၊ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ် ဆည်မြောင်းအရာရှိတို့က တည်ဆောက်ပြီးစီးသော ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်း တစ်ခုချင်းအလိုက် ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ချက် တင်ပြလာသည့်အခါ ဦးစီးဌာန သည် ဆည်မြောင်းနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်းကို ပုံစံ -၁ ဖြင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ရမည်။

၁၁။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်း အရာရှိ၊ ခရိုင် ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိတို့သည် မိမိတို့အုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ ရေလှောင်တံခံ နှင့် ဆက်စပ်အဆောက်အအုံများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) ပုံမှန်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် အရေးပေါ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ရေလှောင်တံခံအဝင် လမ်း၊ အထွက်လမ်းများကို ပုံမှန်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရမည်။

(ခ) ရေလှောင်တံခံ၏ အပြင်ဘက်ဆင်ခြေလျောနှင့် အောက်ခြေမှ အနည်းဆုံးပေ ၁၀၀ ခန့်အထိ မြက်ချုံရှင်းလင်းခြင်းလုပ်ငန်းပုံမှန်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ရေလှောင်တံခံထိပ်နှင့် ဆင်ခြင်လျောဘေးများရှိ ရေမြောင်းငယ်များပိတ်ဆို့မှု မရှိစေရန် ရှင်းလင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) ရေလှောင်တံခံနှင့် ဆက်စပ်တည်ဆောက်ထားသော ကုန်းကြောတံခံထိပ်မျက်နှာပြင် နိမ့်ကျနေ ပါက ရေကျော်၍ ကျိုးပေါက်ပျက်စီးမှု ဖြစ်နိုင်သဖြင့် နိမ့်ကျနေခြင်း ရှိ မရှိ အထူးစစ်ဆေးရမည်။

(င) ရေလှောင်တံခံ၏ ရေဝေရေလဲဧရိယာအတွင်း သစ်၊ ဝါးများ တရားမဝင် ထုတ်ယူသယ်ဆောင်မှု ကြောင့် တံခံကိုယ်ထည်ထိခိုက်ပျက်စီးနိုင်သဖြင့် အထူးတားမြစ်ရမည်။

(စ) ရေထိန်းမျှော်စင်ရှိ ရေထုတ်ပိုက် သို့မဟုတ် ရေထုတ်ဥမင်တွင် သစ်တုံး၊ မြက်ချုံများ ပိတ်ဆို့မှု မရှိစေရန် ပုံမှန်စောင့်ကြည့်၍ ပိတ်ဆို့မှုရှိပါက ချက်ချင်းဖယ်ရှားရမည်။

(ဆ) ရေထိန်းမျှော်စင်တွင် ဒဏ်ခံဖိအားသက်ရောက်မှုမရှိစေရန် ရေဘား သို့မဟုတ် ရေထိန်းတံခါး ဖွင့်ထား၍ ကန်ရေပြင်နှင့်အညီ ရေသွင်းထားရမည်။

- (ဇ) ရေသွင်း၊ ရေထုတ်၊ ရေတံခါးအဖွင့်၊ အပိတ်လုပ်ငန်းများ မှားယွင်း၊ လွဲချော်မှုမရှိစေရန် အတွေ့အကြုံရှိသည့် ဝန်ထမ်းများကို ရွေးချယ်တာဝန်ပေးရမည်။
- (ဈ) ရေထိန်းမျှော်စင်ရှိ ရေသွင်း၊ ရေထုတ်တံခါးများ ချောဆီထည့်ခြင်း၊ ရေတံခါးရွက်များ လွယ်ကူစွာ ဖွင့်နိုင်ပိတ်နိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ ကြိုတင်စစ်ဆေးခြင်း၊ လိုအပ်ပါက ရေသွင်းရေထုတ်တံခါးများနှင့် ရေတံခါး ရွက်များတို့ကို ပြုပြင်ခြင်းဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါ ရေတံခါးအဖွင့်၊ အပိတ်လုပ်ငန်းများတွင် လျှပ်စစ် ဓာတ်အားသုံးစနစ်များ ပါဝင်ပါက လျှပ်စစ်ဂျန်နရေတာနှင့် ဘက်ထရီများ၊ စက်သုံးဆီ အဆင်သင့် ရှိ မရှိ စစ်ဆေးခြင်း၊ မရှိပါက အဆင်သင့် ရှိနေစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ည) ရေလှောင်တံဆိပ်မျက်နှာပြင်အစဉ်အမြဲညီအောင် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ဦးစီးဌာနမှ လုပ်ငန်း စစ်ဆေးသော မော်တော်ယာဉ်ငယ်မှအပ အခြားယာဉ်များ ဖြတ်သန်းခြင်းကို စိစစ်ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းရ မည်။
- (ဋ) ရေပိုလွှဲ၏ ရေဝင်လမ်းကြောင်းနှင့် ရေဆင်းလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက် သစ်ပင်၊ သစ်တုံး၊ ဝါး၊ မြက်ချုံ စသည်များကြောင့် ရေစီးရေလာပိတ်ဆို့မှုမရှိစေရန် ပုံမှန်စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ရေစီးရေလာပိတ်ဆို့ မှုရှိပါက ဖယ်ရှားခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဌ) ရေပိုလွှဲမှ ထွက်လာသော ရေများကြောင့် ရေပိုလွှဲအောက်ခြေကွန်ကရစ် ကြမ်းခင်းများကျိုးပေါက် ပျက်စီးခြင်း ရှိ မရှိ စစ်ဆေးရမည်။ ရှိပါက ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဍ) ရေလှောင်တံဆိပ်တွင် ခြံတောင်ပိုများ၊ ကြွက်တွင်းများနှင့် ထူးပေါက်များ ရှိ မရှိ စစ်ဆေးရမည်။ ရှိပါ က ချက်ချင်းပြုပြင်ရမည်။
- (ဎ) မြစ်ရေတိုး၍ ရေလှောင်တံဆိပ် ရေမြင့်နေသည့်အခါ ရေလှောင်တံဆိပ်၏ ဆင်ခြေလျှောနှင့် အောက်ခြေမှ ရေစိမ့်ယိုခြင်း ရှိ မရှိ စစ်ဆေးရမည်။ တွေ့ရှိပါက ချက်ချင်းအရေးပေါ်ပြုပြင်ရမည်။
- (ဏ) တံဆိပ်များ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို မျက်မြင်အရ စောင့်ကြည့်သည့် ရေလှောင်တံဆိပ် စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာ (Dam Surveillance Report) ပါ စစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း ပုံမှန်ကြပ်မတ်စစ်ဆေး၍ ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြရမည်။
- ၁၂။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်း အရာရှိ၊ ခရိုင် ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ်ဆည်မြောင်း အရာရှိတို့သည် မိမိတို့အုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ ရေလွှဲဆည် နှင့် ဆက်စပ်အဆောက်အအုံများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-
- (က) မိုးရာသီကုန်ဆုံးပါက ရေလွှဲဆည် အောက်ပိုင်းကြမ်းခင်းများ ရေတိုက်စားမှု ရှိ မရှိ တိုင်းတာ စစ်ဆေးရမည်။
- (ခ) မူလ သတ်မှတ်သည့် ကြမ်းပြင်မျက်နှာပြင် အမြင့်ပေထက် လျော့နည်းနိမ့်ကျမှု ရှိပါက ကြမ်းပြင် ဖြတ်ပိုင်းပုံစံဖြင့် တိုင်းတာစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သောအစိတ်အပိုင်းများကို မူလသတ်မှတ်ဒီဇိုင်းပုံစံအတိုင်း အမြင့်ပေရောက်ရှိစေရန် ပြန်လည်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ရေလွှဲဆည်ထိပ်မှ အောက်ခြေကြမ်းခင်းတစ်လျှောက် မိုးရာသီ ရေကြီးမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော ကွဲအက်နိမ့်ကျခြင်း၊ ရေစိမ့်ယိုခြင်း၊ ရေမလုံခြင်းများ ရှိ မရှိ စစ်ဆေး၍ လိုအပ်ပါက ပြုပြင်ရမည်။

- (ဃ) ရေလွှဲဆည်အထက်ဘက်နှင့် အောက်ဘက်ဝဲ၊ ယာ ရေထိန်းတာရိုးတစ်လျှောက် နံရံများ၊ ကြမ်းခင်း များ မြစ်ရေတိုက်စားခံရ၍ ပျက်စီးပါက ပြုပြင်ရမည်။
- (င) သဲထုတ်ရေတံခါးရှိပါက ၎င်းမှ ထွက်ရှိသော ရေအားကြောင့် ရေတိုက်စားနိုင်သည့် အဆိုပါ သဲထုတ်ရေတံခါးနှင့်ကပ်လျက် ရေထိန်းတာပေါင်အောက်ရှိ ကြမ်းခင်းနှင့် တာပေါင်တစ်လျှောက် ရေတိုက်စားမှုများ ရှိ မရှိ စစ်ဆေးပြီး တွေ့ရှိက ပြုပြင်ရမည်။
- (စ) ရေလွှဲဆည်အထက်ပိုင်း ရေပေးမြောင်းထိပ်ရေတံခါး၏ ဂီယာအစိတ်အပိုင်း၊ ရေတံခါးရွက်၊ သဲ ထုတ်ရေတံခါးနှင့် မြောင်းထိပ်ရေတံခါးအောက်ခြေများ ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ချို့ယွင်းမှုရှိက ပြုပြင် ရမည်။
- (ဆ) ရေလွှဲဆည်အထက်ပိုင်းတွင် ပုံမှန်ထက် ရေစီးနှုန်းလျော့နည်းပါက သဲနုန်းများ ပို့ချပြီး ရေစီး ရေလာကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် ရေစီးရေလာနှောင့်ယှက်ခြင်း မဖြစ်စေရန် သဲနုန်းတူးဖော် ခြင်း လုပ်ငန်းကို ပုံမှန်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဇ) ရေမှတ်တိုင်များပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရာတွင်-
- (၁) ရေလွှဲဆည်နှင့် ရေပေးမြောင်းအနီးတပ်ဆင်ထားသော အထက်ရေမှတ်တိုင်နှင့် အောက်ဘက်ရှိ ရေမှတ်တိုင်ကို နှစ်စဉ် သတ်မှတ်အနိမ့်၊ အမြင့်ပေ ရှိ မရှိ တိုင်းတာရေးကိရိယာဖြင့် စစ်ဆေးရမည်။
 - (၂) ရေမှတ်တိုင် အမှတ်အသားများ အသစ်ဖြစ်စေရန် နှစ်စဉ်ဆေးသုတ်ရမည်။
 - (၃) သစ်သားရေမှတ်တိုင်များ ဆွေးမြေ့နေပါက အသစ်လဲလှယ်ရမည်။
- ၁၃။ မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ရေပေးမြောင်းများ၊ ရေတင်လုပ်ငန်းများ၊ မြေအောက်ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်စပ်ရေပေးအဆောက်အအုံများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို အောက်ပါ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်-
- (က) ရေပေးမြောင်းတိုင်းတာခြင်းလုပ်ငန်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍-
- (၁) မိမိအုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ ရေပေးတူးမြောင်းများ၏ အောက်ခြေအကျယ်၊ ရေပေးနိုင်သောအမြင့်၊ ရေမှတ်တိုင်များ၏ ကြမ်းပြင်ရေမှတ်၊ ရေပေးမြောင်း၊ ရေစီးနှုန်းပမာဏ အချက်အလက်များကို ဌာန ဆိုင်ရာ တရားဝင်ထုတ်ပေးထားသော မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသွင်း ထိန်းသိမ်းထားရမည်။
 - (၂) ရေပေးမြောင်းအလိုက် မိုးရာသီတွင် ရေပြည့်ရေမှတ်အထိ ရေပေးဝေသည့်အခါ သတ်မှတ်အမြင့် ပေထက် လျော့နည်းနိမ့်ကျမှုရှိသော ဝဲ၊ ယာရေမြောင်းပေါင် အတိုင်းအတာများကို မှတ်စုစာအုပ်တွင် ရေးသားထားရမည်။
 - (၃) ရေပေးရာသီကုန်သည့်အခါ ရေပေးမြောင်းအောက်ခြေတစ်လျှောက် သဲနုန်းများပို့ချမှု ရှိ မရှိ၊ ရေပေးမြောင်းတိုက်စားမှု ရှိ မရှိ စစ်ဆေးရမည်။ ရှိပါက ရေပေးမြောင်းတစ်လျှောက်နှင့် ဝဲ၊ ယာဘောင် များကို တိုင်းတာရေးကိရိယာဖြင့် တိုင်းတာခြင်းနှင့် ဖြတ်ပိုင်းပုံအလျားလိုက် ပုံစံများထုတ်၍ ရေးဆွဲ ရမည်။
 - (၄) အထက်အပိုဒ် (၃) ပါ စစ်ဆေးမှုများကို နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ထားသာ ဒီဇိုင်းပုံစံများဖြင့် တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးရမည်။
- (ခ) ရေပေးရာသီမတိုင်မီ ရေပေးမြောင်းများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်းတာရရှိ သော ဖြတ်ပိုင်းပုံစံအရ တူးမြောင်းအခြေအနေနှင့် ဒီဇိုင်းပုံစံနှိုင်းယှဉ်စစ်ဆေး၍-
- (၁) သတ်မှတ်ရေလွှတ်တာပေါင် နိမ့်ကျနေပါက ဝဲ၊ ယာမြောင်းပေါင်ဆင့်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရ မည်။

(၂) သတ်မှတ်မြောင်းအောက်ခြေအကျယ် မရှိပါက အောက်ခြေအကျယ် ချဲ့ထွင်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၃) ရေပေးမြောင်းတစ်လျှောက် ရေစီးရေလာကောင်းမွန်စေရန် သဲနုန်းများ တူးဖော်ခြင်း၊ ဒိုက်၊ အမှိုက်များဖယ်ရှားခြင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၄) မြောင်းပေါင်ဖြတ်၍ တည်ဆောက်ထားသော တံတား၊ ရေထိန်း အဆောက်အအုံနှင့် လက်တံခွဲ မြောင်းထိပ်ရေတံခါးများသည် မူလသတ်မှတ်ချက်ပုံစံအတိုင်းမရှိက ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ရေပေးပြွန်များ ပြုပြင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(၁) မြောင်းမကြီး၊ လက်တံမြောင်း၊ လက်တံခွဲမြောင်းများ၏ ဘောင်များကိုဖြတ်၍ တည်ဆောက် ထားသော ရေပေးပြွန်များ ရေစိမ့်ယိုမှု ရှိ မရှိ၊ မူလအခြေအနေ ရှိ မရှိ နှစ်စဉ် စစ်ဆေးရမည်။

(၂) ပုံစံ -၂ ပါ သတ်မှတ်သော တူးမြောင်းပေါင်နေရာတွင် ရေပေးပြွန်အကျယ် ရှိ မရှိ စစ်ဆေး၍ မူလ သတ်မှတ်ပုံစံမရှိက ပြုပြင်ရမည်။

(ဃ) ရေတင်လုပ်ငန်းနှင့် မြေအောက်ရေလုပ်ငန်းများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သဘာဝ ရေလျှံတွင်း၊

စိမ့်စမ်းရေတွင်းနှင့် စွမ်းအင်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဆည်ရေပေးဝေသော လုပ်ငန်းများကို ဦးစီး ဌာနက ထုတ်ပြန်ထားသည့် ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၄။ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်း အရာရှိ၊ ခရိုင် ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိတို့သည် မိမိတို့အုပ်ချုပ်မှုအောက်ရှိ ရေပေးမြောင်း အတွင်း ရေမှတ်တိုင်စိုက်ထူခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

(က) ရေပေးမြောင်းမကြီးရှိ ရေပေးမြောင်းရေတံခါးမှအထွက် ပုံမှန်အားဖြင့် ရေတည်ငြိမ်သော နေရာတွင် သတ်မှတ်ဒီဇိုင်းအရ မြောင်းအောက်ခြေကြမ်းပြင် အမှတ်ကို သုညထား၍ ရေမှတ်တိုင် စိုက်ထူရမည်။

(ခ) ရေပေးမြောင်းမကြီး၏ လက်တံမြောင်းခွဲရှိသော နေရာတွင် သတ်မှတ်ဒီဇိုင်းမြောင်းအောက်ခြေ ကြမ်းပြင်အမှတ်ကို သုညထား၍ ရေမှတ်တိုင်စိုက်ထူရမည်။

(ဂ) လက်တံမြောင်းအထွက်ဘက် ရေတည်ငြိမ်စွာ စီးဆင်းသော နေရာတွင် ရေမှတ်တိုင် စိုက်ထူရမည်။

(ဃ) ရေပေးမြောင်းမကြီး၊ မြောင်းမခွဲ၊ လက်တံမြောင်း၊ ရေထိန်းနှင့် ရေကျော်ရှိ အထက်ဘက်နှင့် အောက်ဘက်နေရာများတွင် ရေမှတ်တိုင်စိုက်ထူရမည်။

(င) ရေပေးမြောင်းကိုဖြတ်၍ တည်ဆောက်ထားသော ရေငုပ်ပြွန်အထက်ဘက်နှင့် အောက်ဘက်နေရာ များတွင် ရေမှတ်တိုင်စိုက်ထူရမည်။

(စ) ကြီးမားသော မြောင်းကူးတံတားရှိသော နေရာများတွင် ရေမှတ်တိုင် စိုက်ထူရမည်။

(ဆ) ရေပေးမြောင်းမကြီး၊ မြောင်းမခွဲ၊ လက်တံမြောင်းအဖျားတွင် ရေရောက်မှု ရှိ မရှိ သိရှိနိုင်ရန် ရေမှတ်တိုင်စိုက်ထူရမည်။

- (ဇ) ချောင်း၊ လျှို၊ ရိုးနှင့် မြေနိမ့်ပိုင်းကို ဖြတ်၍ တည်ဆောက်ထားသော ရေတံလျှောက် အဝင်ပိုင်းနှင့် အထွက်ပိုင်း ရေတည်ငြိမ်သောနေရာများတွင် ရေမှတ်တိုင်စိုက်ထူရမည်။ ရေတံလျှောက်အထွက်ပိုင်း နေရာတွင် သဲနုနုစုပုံခြင်း၊ ရေတိုက်စားခြင်းဖြစ်ပေါ်ပါက ဖယ်ရှားပြုပြင်ပြီးမှသာ ရေမှတ်တိုင် စိုက်ထူရ မည်။
- ၁၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိ၊ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ် ဆည်မြောင်းအရာရှိတို့က တည်ဆောက်ပြီး ဆည်မြောင်းနှင့် ဆက်စပ်သော အဆောက်အအုံများပြုပြင် ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တင်ပြလာသည့်အခါ ဦးစီးဌာနသည် ပုံစံ-၃ သို့မဟုတ် ပုံစံ-၄ ပါ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို သတ်မှတ်ရေးဆွဲ၍ ဆောင်ရွက်စေရမည်။
- ၁၆။ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ ပါ ဆည်မြောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါ အတိုင်း လုပ်ငန်းအဆင့်သတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်-
- (က) နှစ်စဉ်ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ရသော လုပ်ငန်းငယ်များကို သာမန်ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊
 - (ခ) တစ်ခါတစ်ရံမှ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရသော တူးမြောင်းပေါင်ဆင့်ခြင်း၊ သဲနုနုတူးဖော်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများကို အထူးပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊
 - (ဂ) အထက်ပါ သာမန်ပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ် အထူးပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းများဖြင့် မဆောင်ရွက်နိုင် သော လုပ်ငန်းပမာဏနှင့် ငွေတန်ဖိုးပမာဏများပြားသည့် လုပ်ငန်းများကို အကြီးစားပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်း။

အခန်း (၄)

ဆည်မြောင်းမှ ရေကိုရယူသုံးစွဲခြင်း

- ၁၇။ ဆည်မြောင်းမှ ရေကိုရယူသုံးစွဲရန် လယ်ကြားမြောင်းဖောက်လိုသူ၊ လက်ရှိလယ်ကြားမြောင်းအား ပြုပြင်မွမ်းမံလိုသူ သို့မဟုတ် လက်ရှိလယ်ကြားမြောင်းကို လွှဲပြောင်းရယူလိုသူသည် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိထံ လျှောက်ထားရာတွင် အောက်ပါအချက်များပါဝင်ရမည်-
- (က) ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းတည်နေရာနှင့် အမျိုးအမည်၊
 - (ခ) လုပ်ငန်းပမာဏနှင့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်၊
 - (ဂ) ဦးစီးဌာနက ဆုံးဖြတ်သော ကုန်ကျစရိတ်ကို ပေးချေမည့်နည်းလမ်းနှင့် ပေးချေမည့် ကတိ ပြုချက်၊
 - (ဃ) လယ်ကြားမြောင်းဖြတ်သန်းရန် လိုအပ်သည့်မြေ ရှိ မရှိ၊
 - (င) ဌာနက လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသည့် သတ်မှတ်ချက်များ။
- ၁၈။ မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၁၇ အရ လျှောက်ထားလွှာကို ရရှိသည့်အခါ အောက်ပါအချက်များကို စိစစ်ပြီး မိမိသဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အတူ အကျိုးဆက်နွှယ်သော တောင်သူ လယ်သမားများ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များ စုစည်းဖော်ပြ၍ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိထံ အဆုံး အဖြတ်ပေးနိုင်ရန် တင်ပြရမည်-
- (က) လယ်ကြားမြောင်းဖောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းသည် အသုံးဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် လိုအပ်ခြင်း ရှိ မရှိ၊
 - (ခ) လက်ရှိလယ်ကြားမြောင်းကို လွှဲပြောင်းရယူခြင်းသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ရေစီမံခန့်ခွဲမှု ရရှိ နိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ၊

- (ဂ) လျှောက်လွှာပါ အချက်အလက်များသည် မှန်ကန်မှု ရှိ မရှိ၊
- (ဃ) လယ်ကြားမြောင်းဖြတ်သန်းသည့်အတွက် ကန့်ကွက်ထားခြင်း ရှိ မရှိ။
- ၁၉။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၁၈ အရ မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိက တင်ပြလာ သည့် လယ်ကြားမြောင်း ဖောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။ သို့သော် အောက်ပါကိစ္စရပ်များကို စိစစ်တွေ့ရှိပါက ခွင့်မပြုရ။
- (က) လယ်ကြားမြောင်း၏ အလျားသည် မြောင်းရင်းရေဝင်ပေါက်မှ မြေကွက်အထိ မျဉ်းဖြောင့်အတိုင်း နှစ်မိုင်ထက်ပိုရှည်နေခြင်း၊
- (ခ) ဆည်မြောင်း သို့မဟုတ် လယ်ကြားမြောင်းမှ ပေးဝေသည့်ရေကို အပြည့်အဝ ရယူပြီးဖြစ်သော စိုက်ပျိုးမြေများအတွက် နောက်ထပ်လယ်ကြားမြောင်း ဖောက်လုပ်ခြင်း။
- ၂၀။ လယ်ကြားမြောင်း သို့မဟုတ် လယ်ကြားမြောင်းဖြတ်သန်းရာ တစ်ဘက်တစ်ချက်ရှိ မြေနှင့် အကျိုး သက်ဆိုင်သူသည် လယ်ကြားမြောင်းအသစ် တူးဖော်ဖောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကန့်ကွက်လိုပါက အောက်ပါအချက်များ ဖော်ပြ၍ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ခရိုင် အုပ်ချုပ် ရေးမှူးထံ တင်ပြနိုင်သည်-
- (က) လယ်ကြားမြောင်းဖြတ်သန်းခွင့်ပြုလိုသည့် မြေနေရာအပေါ် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြ၍ ကန့်ကွက်ခြင်း၊
- (ခ) လယ်ကြားမြောင်းဖြတ်သန်းသည့် မြေနေရာပေါ်မူတည်၍ အချိုးကျထည့်ဝင်လိုသည့် ငွေပမာဏ များခြင်း၊ နည်းခြင်း၊
- (ဂ) လျော်ကြေးခံစားခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျေနပ်မှုမရှိပါက ကျိုးကြောင်းဖော်ပြ၍ ကန့်ကွက်ခြင်း။
- ၂၁။ ရာသီဥတုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အခြားအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဝန်ကြီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲသော ဆည်မြောင်း သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံ ခန့်ခွဲသော ဆည်မြောင်းမှပေးဝေသော ရေပမာဏသည် ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံများအတွက် လုံလောက်မှုမရှိပါက ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် အောက်ပါနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်-
- (က) မြေပြင်အနေအထားအရ ရေရှိရန်သေချာသည့် စိုက်ပျိုးမြေများကို ဦးစားပေး၍ ဆည်ရေရယူ သုံးစွဲစေခြင်း၊
- (ခ) မြောင်းထိပ်မှမြောင်းဆုံးအထိ ရေရောက်ရန်ခက်ခဲသော အမြင့်ပိုင်းကျရောက်သည့် လယ်ယာမြေ များအတွက် ရေလှည့်ဇယားရေးဆွဲ၍ အလှည့်ကျ ရေပေးဝေစေခြင်း။

အခန်း (၅)

ရေပေးဝေမှုရပ်ဆိုင်းခြင်း

- ၂၂။ ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် အောက်ပါ အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ် သို့မဟုတ် တစ်ရပ်ထက်ပိုသော အကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာပါက ခရိုင် ဆည်မြောင်းအရာရှိအား ဆည်မြောင်းမှ ရေပေးဝေမှုကို ရပ်ဆိုင်းရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်-

(က) တပ်နယ်နိမိတ် သို့မဟုတ် စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ကျရောက်သွားသော ဆည်ရေ သောက်ဧရိယာကို ရေပေးဝေခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ တပ် သို့မဟုတ် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီက ရေပေးဝေမှုရပ်ဆိုင်းပေးရန် ခိုင်လုံသော အကျိုးအကြောင်းဖြင့် တင်ပြလာခြင်း၊

(ခ) လုပ်ငန်းတစ်ခုခု ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့်ကာလအတွင်း ရေပေးဝေမှု ရပ်ဆိုင်းပေးရန် အခြား ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ အကြောင်းကြားလာခြင်း။

၂၃။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၂၆၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) ပါ ရေပေးဝေမှု ရပ်ဆိုင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

(က) ပင်မလယ်ကြားမြောင်းမှရေကို လယ်ကွင်းသို့သွယ်ယူရန် ရေမြောင်းငယ်များအသင့်မဖြစ်သေး ကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိရပါက အဆိုပါလယ်ကွင်းသို့ ရေပေးဝေမှုကိုထိန်းထားခြင်း သို့မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(ခ) အလှည့်ကျစနစ်နှင့် ရေပေးဝေမှုကို ကျင့်သုံးသည့်အခါ ရေထွက်ပေါက်များကို အလှည့်ကျပိတ်၍ ရေပေးဝေမှု ရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။

(ဂ) လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးအတွက် သုံးစွဲနေသည့် ရေပမာဏကို မထိခိုက်ပါက ကျေးရွာအိမ်သုံးနှင့် ကျွဲ၊ နွားသောက်သုံးရေအဖြစ် သုံးစွဲရန် မြောင်းမကြီး၊ လက်တံမြောင်း သို့မဟုတ် လက်တံခွဲမြောင်းမှ ဆည်ရေ များကို ကျေးရွာကန်များအတွင်း ရေဖြည့်သွင်းနိုင်သော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးသုံးစွဲရေ ပမာဏ ကို လျော့နည်းစေပါက ကန်အတွင်း ရေပေးဝေမှုကို ရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။

(ဃ) ရေပေးဝေမှုကို ထိန်းသိမ်းခြင်းအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာကို ရေပြည့်အောင် ရေပေးဝေပြီး ပါက ရေထွက်ပေါက်များကို ယာယီပိတ်၍ ရေပေးဝေမှု ရပ်ဆိုင်းရမည်။

(င) မြစ်ရေကြီးမှုကြောင့် ရေလွှဲဆည်၊ ရေတံခါးများပိတ်သည့်အခါ ရေပေးဝေမှု ရပ်ဆိုင်းရသည်။

(စ) သဘာဝစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ရေလျှံတွင်းများ အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် ရေထွက်ရှိမှု လျော့နည်း လာသည့်အခါ ရေပေးဝေမှုကို ရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။

(ဆ) ရေတင်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် မြေအောက်ရေလုပ်ငန်းများမှ စွမ်းအင်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ဆည်ရေပေး ဝေသည့်အခါ စွမ်းအင်လုံလောက်စွာ မရရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ စွမ်းအင်လည်ပတ်ရန် စက်ယန္တရားများ ချို့ယွင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ရေပေးဝေမှုကို ရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။

(ဇ) တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကြောင့် ရေပေးမြောင်းများ ပျက်စီးမှုဖြစ်ပေါ်ပါက ရေပေးဝေမှုကို ရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။

၂၄။ (က) ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် မည်သည့် ရေပေးမြောင်း သို့မဟုတ် လယ်ကြားမြောင်းမဆို စီမံခန့်ခွဲရေး၊

ပြုပြင်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တစ်ဆက်တည်း ၁၀ ရက် ထက် မပိုသောကာလအတွင်း ရေပေးဝေမှုရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။ အဆိုပါ ကာလထက်ပို၍ ရပ်ဆိုင်းရန် လိုအပ်ပါက ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်နှင့်အတူ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်း အရာရှိထံ တင်ပြ၍ ခွင့်ပြုချက်ယူရမည်။

(ခ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ရေပေးဝေမှုရပ်ဆိုင်းရာတွင် မြို့နယ် ဆည်မြောင်းအရာရှိမှတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရေသုံးစွဲသူများထံ အနည်းဆုံး သုံးရက် ကြိုတင် အသိပေးရမည်။

၂၅။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၁၆ အရ လယ်ကြားမြောင်းများ ပူးတွဲခြင်း သို့မဟုတ် အစားထိုးပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါက လယ်ကြားမြောင်း တစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက်ပိုသော လယ်ကြားမြောင်းများမှ ရေပေးဝေမှုကို အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးသည် အထိ ရပ်ဆိုင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ဆည်ရေအသုံးပြုသူ တောင်သူလယ်သမားများသို့ အနည်းဆုံး သုံးရက် ကြိုတင်အသိပေးရမည်။

အခန်း (၆)

ဆည်မြောင်းရေသုံးစွဲသူများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များ

၂၆။ ဆည်မြောင်းရေသုံးစွဲသူများသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် အခြားရေသုံးစွဲမှုများအတွက် ဆည်ရေကို ရယူလိုပါက တည်ဆဲရေခွန်နှင့် တာဝန်ခွန်ဥပဒေပါ ရေခွန်ရေခန့်မှန်းထားများအတိုင်း ပေးဆောင်၍ ရယူသုံးစွဲနိုင်သည်။

၂၇။ ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဆည်ရေကို အကျိုးရှိထိရောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်ရန်နှင့် တောင်သူ လယ်သမားများထိန်းသိမ်းရမည့် လယ်ကြားမြောင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ရေပေးဝေခြင်း၊ အငြင်းပွားခြင်းကိစ္စ ရပ်များကို ကြီးကြပ်ရန် ဦးစီးဌာနသည် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေး ရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့ငယ်များ ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းပေးရမည်-

- (က) တောင်သူများစိုက်ပျိုးရေးရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့ကို မြောင်းမခွဲ၊ လက်တံမြောင်း၊ လက်တံခွဲမြောင်း နှင့် ရေပေးပြန်များအလိုက် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေးရယူသုံးစွဲရေး အဖွဲ့ငယ်များ၏ ခေါင်းဆောင် မြောင်းခေါင်းတစ်ဦးစီပါဝင်၍ ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် အဆိုပါအဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်နှင့် ဒုတိယခေါင်းဆောင်ကို အဖွဲ့ဝင်မြောင်းခေါင်းအများစု၏ သဘောဆန္ဒဖြင့် ရွေးချယ်ရန်၊
 - (ခ) တောင်သူများစိုက်ပျိုးရေး ရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့ငယ်ကို လယ်ကြားမြောင်းတစ်ခုချင်းအလိုက် ဆည်ရေအသုံးပြုသူ တောင်သူများအားလုံးပါဝင်ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် အဆိုပါ အဖွဲ့ငယ်တစ်ဖွဲ့စီတွင် အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင် မြောင်းခေါင်းတစ်ဦးစီကို အများစု၏ သဘောဆန္ဒဖြင့် ရွေးချယ်ရန်၊
 - (ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ တောင်သူများစိုက်ပျိုးရေးရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်နှင့် ဒုတိယခေါင်းဆောင်အမည်၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာနှင့် မြောင်းမခွဲ၊ လက်တံ မြောင်း၊ လက်တံခွဲမြောင်းနှင့် ရေပေးပြန်အမည်တို့ကို ခရိုင်ဦးစီးဌာနရုံး မှတ်ပုံတင်စာအုပ်တွင်စာရင်း ရေးသွင်းထားရန်၊
 - (ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) အရ တောင်သူများစိုက်ပျိုးရေး ရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့ငယ်တွင် ပါဝင်သော မြောင်း ခေါင်းအမည်၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာနှင့် မြောင်းခွဲအမည်တို့ကို ခရိုင်ဦးစီးဌာနရုံး မှတ်ပုံတင်စာအုပ် တွင် စာရင်းရေးသွင်းထားရန်။
- ၂၈။ တောင်သူများစိုက်ပျိုးရေးရယူသုံးစွဲရေးအဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့ငယ်တို့သည် ဆည်ရေစီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ရေဖြန့်ဝေစနစ်များ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဦးစီးဌာနက ဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ပြန် သော အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၇)

ကျေးရွာဆည်မြောင်းနှင့် ကျေးရွာရေနုတ်မြောင်းလုပ်ငန်းများ

၂၉။ ကျေးရွာဆည်မြောင်း၊ တာတမံနှင့် ကျေးရွာရေနုတ်မြောင်းလုပ်ငန်းငယ်များ တည်ဆောက်ခြင်း နှင့် အထူးပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို နည်းပညာလိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုလုပ်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုနိုင်သဖြင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ အကူအညီတောင်းခံလာလျှင် ခရိုင်ဆည်မြောင်း အရာရှိက နည်းပညာပိုင်းအရ ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

၃၀။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၂၉ ပါလုပ်ငန်းများကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် နေပြည်တော်ကောင်စီ၏ ခွင့်ပြုချက်နှင့် ခွင့်ပြုသည့် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေဖြင့် သတ်မှတ်ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအလိုက် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၃၁။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၂၉ ပါ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးပါက အဆိုပါ ကျေးရွာဆည်မြောင်း၊ တာတမံနှင့် ကျေးရွာရေနုတ်မြောင်းများကို ဆက်လက်လည်ပတ်၊ ပြုပြင်၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး သို့မဟုတ် တောင်သူများ စိုက်ပျိုးရေးယူ သုံးစွဲရေးအဖွဲ့ထံသို့ စာရင်းဇယားနှင့်တကွ လွှဲပြောင်းပေးရမည်။

အခန်း (၈)

ရေနုတ်မြောင်းအဖြစ်ကြေညာခြင်း၊ ပိတ်ဆို့မှုကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် လျော်ကြေး

၃၂။ (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်းတစ်ခုခုတွင် အောက်ပါ အခြေအနေများကြောင့် ရေစီးရေလာတားဆီးပိတ်ဆို့ခြင်းဖြစ်ပေါ်၍ အများပြည်သူကျန်းမာရေး၊ သွားလာရေး၊ လယ်ယာမြေများ ပျက်စီးမှု သို့မဟုတ် အများပြည်သူအကျိုးတစ်ခုခုထိခိုက်နစ်နာ နိုင်သည်ဟု ယူဆလျှင် အဆိုပါမြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်း၏ မည်သည့်အစိတ် အပိုင်းသည် ရေနုတ်မြောင်းဖြစ်ကြောင်း ဥပဒေပုဒ်မ ၃၂ အရ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်နိုင်ရေး အတွက် စိစစ်တင်ပြရန် ဦးစီးဌာနကို တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

(၁) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ရေတိုက်စား၍ ကမ်းတစ်လျှောက်ရှိ ဒိုက်၊ အမှိုက်၊ ချုံနွယ်၊ သစ်ပင်နှင့် သဲနုန်းများသည် မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်းအတွင်း စုပုံနေသဖြင့် ရေစီး ရေလာတားဆီးပိတ်ဆို့ခြင်း၊

(၂) ရေနုတ်မြောင်းအဖြစ် သတ်မှတ်မည့်နေရာ တစ်လျှောက်ရှိ အနီးအနားတွင် နေထိုင်သူများမှ အဆိုပါ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်းကိုဖြတ်၍ ယာယီရေတားတံမြဲလုပ်ပြီး ခြံချ ငါးဖမ်းခြင်း၊ ပိုက်တန်းချ၍ ငါးဖမ်းခြင်း၊ တုတ်ရိုက်ခြင်း၊ ယင်းလိပ်ဖြင့် ကျားထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ရေစီးရေလာတားဆီးပိတ်ဆို့ခြင်း။

(ခ) အထက်ပိုဒ် (က) အရ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်ရာတွင် အောက်ပါအချက်များပါဝင်စေရမည်-

(၁) ရေနုတ်မြောင်းဖြစ်ကြောင်း ကြော်ငြာရသည့် အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်၊

(၂) မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်းတည်ရှိရာ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စုအမည်၊

(၃) မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်းအမည်၊

(၄) ရေနုတ်မြောင်းအဖြစ် ကြော်ငြာလိုသည့် အစိတ်အပိုင်းနှင့် နယ်နိမိတ်ဖော်ပြချက်၊

(၅) အခြားထည့်သွင်းရန် လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသည့်အချက်များ။

၃၃။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိ သို့မဟုတ် ယင်းကိစ္စအတွက် ဝန်ကြီးဌာနက အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်း ခံရသူသည်နည်းဥပဒေ

၃၂ အရ ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာကိုရရှိသည့်အခါ တားဆီးပိတ်ဆို့ နေသည့်အရာကို ဖယ်ရှားရန် အမိန့်ထုတ်ပြန်ရာတွင် အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြရမည်-

(က) ရေနုတ်မြောင်းတွင် တားဆီးပိတ်ဆို့နေသည့်အရာကို အမိန့်ထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ဖယ်ရှားရန်၊

(ခ) ရေနုတ်မြောင်းလုပ်ငန်းတွင် တားဆီးပိတ်ဆို့နေသည့်အရာကို ဖယ်ရှားရာတွင်-

(၁) နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)(၁) အရ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရေစီးရေလာပိတ်ဆို့မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဦးစီးဌာနအစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပြီး မူလ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် သို့မဟုတ် ရေမြောင်း ပုံစံအတိုင်း ပြန်လည်ပြုပြင်ရန်၊

(၂) နည်းဥပဒေ ၃၂၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)(၂) အရ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရေစီးရေလာပိတ်ဆို့မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍-

ယာယီပိတ်ဆို့ထားသည့်ပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ရေနုတ်မြောင်းအဖြစ်သတ်မှတ်လိုက်သည့် အစိတ်အပိုင်းကို မူလပုံစံအတိုင်း လာမည့်မိုးရာသီမတိုင်မီအပြီး ပြန်လည်ပြုပြင် စေရန်။

၃၄။ ဥပဒေပုဒ်မ ၃၃၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)အရ တားဆီးပိတ်ဆို့နေသောအရာကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ်

အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရေစီးရေလာပိတ်ဆို့ခြင်းအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(ခ) နည်းဥပဒေ ၃၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)(၂) အရ အမိန့်ချမှတ်ခြင်းခံရသူသည် သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်၍ အမိန့်ထုတ်သူကိုယ်တိုင် အတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားခြင်း သို့မဟုတ် ပြုပြင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ယင်းပြုပြင်ခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို တောင်းခံသည့် အခါ အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်းခံရသူက ပေးဆောင်ရမည်။

(ဂ) နည်းဥပဒေခွဲ (ခ) ပါ အမိန့်ထုတ်ပြန်ခြင်းခံရသူက ပေးဆောင်ခြင်းမပြုလျှင် အဆိုပါကုန်ကျ စရိတ်ကို ထိုသူထံမှ လည်းကောင်း၊ အကျိုးသက်ရောက်သူထံမှလည်းကောင်း အမိန့်ထုတ်ပြန်သူက မြေခွန်မပြေကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ကောက်ခံနိုင်သည်။

၃၅။ (က) နည်းဥပဒေ ၃၃ အရ ထုတ်ပြန်သည့်အမိန့်ကို လိုက်နာလျက် တားဆီးပိတ်ဆို့နေသည့် အရာ

တစ်ခုခုကိုဖယ်ရှားခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း သို့မဟုတ် အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် နစ်နာ ဆုံးရှုံးမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျော်ကြေးတောင်းဆိုလိုသူသည် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ-

(၁) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကတစ်ဆင့် တောင်းဆိုနိုင်သည်။

(၂) လျော်ကြေးတောင်းဆိုမှုသည် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပွားသည်မှစ၍ တစ်နှစ်အတွင်း တောင်းဆို နိုင်သည်။

(၃) ထိုကာလအတွင်း တောင်းဆိုခြင်းမပြုခဲ့ပါက လုံလောက်သောအကြောင်းပြချက် ခိုင်လုံစွာ တင်ပြ၍ တောင်းဆိုနိုင်သည်။

(ခ) နည်းဥပဒေ ၃၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ခ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၁) အရ ဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်သည့် ကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျော်ကြေးကို ဦးစီးဌာနက ပေးလျော်ရမည်။

(ဂ) နည်းဥပဒေ ၃၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၂)အရ ဖယ်ရှားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျော်ကြေးကို သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းက ပေးလျော်ရမည်။

(ဃ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရေစီးရေလာပိတ်ဆို့မှုကို ဖယ်ရှားခြင်းနှင့် ပြုပြင်ခြင်းတို့အတွက် လျော်ကြေးပေးရန် မလိုပါ။

၃၆။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိ သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနက အခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်းခံရသူသည် အဆိုပါ ရေနုတ်မြောင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့်လယ်ယာမြေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ ရေဘေး ကာကွယ်ရေး၊ ရေများစုအိုင်နေခြင်း သို့မဟုတ် ရေကြီးခြင်းမှကာကွယ်ရေးအတွက် ရေနုတ်မြောင်း လုပ်ငန်း ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါက အစီအစဉ်တစ်ရပ်ရေးဆွဲ၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိကတစ်ဆင့် ဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြနိုင်သည်။

အခန်း (၉)

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ

၃၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိ၊ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ်

ဆည်မြောင်းအရာရှိတို့သည် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၅ ပါ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အများပြည်သူ အသက် အိုးအိမ်၊ ပစ္စည်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုစီးပွားရေးအဆောက်အအုံများပျက်စီးခြင်း၊ ဆိုးကျိုး များလျော့နည်းစေရေးအတွက် အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုတင်စီမံချက်ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရမည်-

(၁) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး၊

ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊

(၂) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ အရေးပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက် ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊

(၃) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးနောက် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု လျော့ပါးသက်သာစေရေးလုပ်ငန်း များ။

(ခ) အထက်အပိုဒ် (က) ပါ စီမံချက်များကို တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်ကြိမ် ဦးစီးဌာနသို့ တင်ပြ ရမည်ဖြစ်ပြီး လိုအပ်ပါက ဦးစီးဌာန၏ အကူအညီရယူဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၃၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိ၊ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိနှင့် မြို့နယ် ဆည်မြောင်းအရာရှိတို့သည်-

(က) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မည်ကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါက ဘေးအန္တရာယ်မလွတ် ကင်းနိုင်သော ဆည်မြောင်း၊ တာတမံဧရိယာအနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်သူများသို့ တစ်နာရီလျှင် တစ်ကြိမ် ကြိုတင်သတိပေးရမည်။

(ခ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာပါက တည်ဆောက်ပြီး ဆည်မြောင်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လျော့ပါးစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော ကူညီပံ့ပိုးမှုများရရှိရန် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၁၀)

ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းအရေးပေါ်လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်း

၃၉။ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ်ဖြစ်ပေါ်ပါက ဆည်မြောင်း သို့မဟုတ် ရေနုတ်မြောင်း

တစ်ခုခုကျိုးပေါက်ပျက်စီးမှု အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့် အရေးပေါ်လုပ်ငန်းများအဖြစ် သတ်မှတ် ရမည်-

(က) ရေလှောင်တမံအမြင့်ဆုံး ရေသိုလှောင်နိုင်သည့်ရေမှတ်ရောက်ရှိ၍ ရေလှောင်တမံဘေးပတ်လည် နှင့် အောက်ခြေမြေသားထိစပ်သောနေရာများတွင် ရေစိမ့်ယိုမှုဖြစ်ပွားခြင်း၊

(ခ) ရေလွှဲဆည်အောက်ဘက်ပိုင်းသည် ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ကျိုးပေါက်ပျက်စီးမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊

(ဂ) အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် ရေပေးမြောင်း သို့မဟုတ် ရေနုတ်မြောင်းပေါင် ကျိုးပေါက်ခြင်း၊

(ဃ) တည်ဆောက်ထိန်းသိမ်းထားသော ဆည်မြောင်းများရှိရာဒေသတွင် မြစ်ရေကြီးခြင်း၊ ရေဆင်း ဧရိယာများအတွင်း ထူးကဲမိုးရေချိန်များရွာသွန်းခြင်းနှင့် ရေပိုလွှဲအပေါ်တွင် တွက်ချက်အမြင့်ဆုံး ရေကျော်မှတ်သို့ ရောက်ရှိခြင်း။

၄၀။ နည်းဥပဒေ ၃၉ ပါ အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ကျရောက်လျှင် သက်ဆိုင်ရာခရိုင် ဆည်မြောင်းအရာရှိသည်

ဦးစီးဌာနသို့ ချက်ချင်းတင်ပြ၍ လိုအပ်သည့်ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိရေးဆောင်ရွက် ရမည့်အပြင် ဝန်ကြီးဌာန၊

တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် နေပြည်တော်ကောင်စီသို့

ချက်ချင်းသတင်းပို့တင်ပြရမည်။

၄၁။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၆၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)အရ အရေးပေါ်

အန္တရာယ်ကျရောက်သည့် သို့မဟုတ် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာများ အတွက်

အရေးပေါ်လုပ်သားစာရင်းပြုစုရာတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဖြစ်စေ၊ မလုပ် ကိုင်သူဖြစ်စေ ကျန်းမာသန်စွမ်း၍

လုပ်အားပေးနိုင်သူအားလုံးကို စာရင်းကောက်ရမည်။ သို့ရာတွင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များအား အရေးပေါ်လုပ်သားစာရင်း

ကောက်ယူခြင်းမှကင်းလွတ်ခွင့်ပြုရမည်-

(က) အမျိုးသမီးများအားလုံး၊

(ခ) အသက် (၁၈) နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်များအားလုံး၊

(ဂ) အသက် (၆၀)နှစ်နှင့်အထက် အမျိုးသားများအားလုံး၊

(ဃ) ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊

(င) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရဟန်းသံဃာတော်များ၊ ဘာသာရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်နေသော အခြား ဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များ။

၄၂။ (က) သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် နည်းဥပဒေ ၄၁ အရ ကောက်ခံရရှိသည့် အရေးပေါ်လုပ်သားစာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှတစ်ဆင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ တင်ပြရမည်။

(ခ) သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် နည်းဥပဒေခွဲ (က) အရ လက်ခံရရှိသည့် အရေးပေါ် လုပ်သားစာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိထံ ပေးပို့ရမည်။

(ဂ) သက်ဆိုင်ရာခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ လက်ခံရရှိသည့် အရေးပေါ် လုပ်သားစာရင်းပါ လုပ်သားများရရှိရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်ချုပ် ရေးမှူးက ပေးပို့စေရန် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ဃ) နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ) အရ ပေးပို့သည့် အရေးပေါ်လုပ်သားများက ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများကို ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိက သတ်မှတ်ပေးပြီး အရေးပေါ်လုပ်သားများ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို မြို့နယ်ဆည်မြောင်းအရာရှိ သို့မဟုတ် တာဝန်ရှိသူက အနီးကပ်ကြီးကြပ်၍ လမ်းညွှန်ရမည်။

၄၃။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် နည်းဥပဒေ ၄၂ အရ အရေးပေါ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် အရေးပေါ်လုပ်သားများအတွက် လုပ်အားခများ ပေးချေနိုင်ရန် အောက်ပါတို့ကို သတ်မှတ်ရမည်-

(က) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအမည်စာရင်း၊

(ခ) လုပ်သားအရေအတွက်၊

(ဂ) အရေးပေါ်လိုအပ်မည့်ကာလ၊

(ဃ) လုပ်သားများအတွက် လုပ်အားခဈေးနှုန်း။

၄၄။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိ သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန်ပေးခြင်းခံရသော မြို့နယ်ဆည်မြောင်း အရာရှိသည် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းအရေးပေါ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မတော်တဆ ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ချက်ချင်းပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည့် ကြီးမားသော ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပေါ်လျှင်ဖြစ်စေ လိုအပ်သောပစ္စည်းများနှင့် သယ်ယူရန် ယာဉ်တို့ကို အနီးဆုံးကျေးရွာမှ ရယူ အသုံးပြုရမည်။

၄၅။ ခရိုင်ဆည်မြောင်းအရာရှိသည် ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ အသုံးပြုသော အရေးပေါ် လုပ်သားများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ သယ်ယူစရိတ်များနှင့် ပစ္စည်းများဖယ်ရှားရာတွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံး မှုများအားလုံးအတွက် ကုန်ကျစရိတ်တွက်ချက်၍ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်သူများ ထံသို့ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း ထုတ်ပေးရမည်။

အထွေထွေ

၄၆။ ဥပဒေအခန်း(၁၂)ပါ တားမြစ်ချက်တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ရပ်ထက်ပိုသောတားမြစ်ချက်များကို ဖြစ်စေ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း သတင်းပေးပို့ချက်ကို လက်ခံရရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ ကိုယ်တိုင်သိရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာဆည်မြောင်းအရာရှိ သို့မဟုတ် ထိုအကြောင်း အရာကိုသိသူ မည်သူမဆိုသည် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူကို ဥပဒေပုဒ်မ ၅၀ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၅၁ အရ အရေးယူနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာရဲစခန်းတွင် ပထမသတင်းပေးတိုင်တန်းချက် ရေးဖွင့်၍ တရားစွဲဆိုရမည်။

၄၇။ ဦးစီးဌာနသည် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ မမျှော်မှန်းနိုင်သည့် အကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့်ဖြစ်စေ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်လာပါက လိုအပ်သော စူးစမ်းလေ့လာတိုင်းတာခြင်း၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြင့်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်း များကို ဝန်ကြီးဌာန၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

၄၈။ The Canal Act (Burma Act II, 1905) အရ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် နည်းဥပဒေများ (ဤဝန်ကြီးဌာန သာမက အခြားဆက်စပ်သော ဝန်ကြီးဌာနများကပါ ယနေ့တိုင်အောင် ကျင့်သုံးနေဆဲဖြစ်သောကြောင့်) စည်းမျဉ်း၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဤနည်းဥပဒေများ နှင့် မဆန့်ကျင်သရွေ့ ဆက်လက်ကျင့်သုံးနိုင်သည်။

ဒေါက်တာအောင်သူ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

----- Attachment -----

[ပူးတွဲဖော်ပြသော စာရင်း ၁] 01 ပုံစံ-၁ -----ရေလျှောင်တမံ/ ရေလွှဲဆည်/
ရေပေးတူးမြောင်းနှင့်ရေကုတ်မြောင်းများ၏ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း

[ပူးတွဲဖော်ပြသော စာရင်း ၂] 02 ပုံစံ -၂ ရေပေးမြောင်းနှင့် ရေထုတ်ပေါက်များမှ ရေသောက်စာရင်း

[ပူးတွဲဖော်ပြသော စာရင်း ၃] 03 ပုံစံ-၃ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန-----
ရေလျှောင်တမံ/ ရေပိုလွှဲနှင့် တိုက်ရိုက်ရေပေးဝေသည့်ရေသောက်စနစ်များ
ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

[ပူးတွဲဖော်ပြသော စာရင်း ၄] 04 ပုံစံ-၄ ဆည်မြောင်းနှင့်ရေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာန----- ရေလွှဲဆည်/
သဲထုတ်ရေတံခါး/ မြောင်းထိပ်ရေတံခါးနှင့်ရေသောက်စနစ်များ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

[ပူးတွဲဖော်ပြသော စာရင်း ၅] 05 “ဆည်မြောင်းနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း”